

 wtcb.be
Onderzoek • Ontwikkeling • Informatie

Concrete printing: evolutie of revolutie?

Additief vervaardigen
Kwaliteitsborging en Technische Evaluatie

2022-05-12
Eric Winnepenninckx

1

Mijn activiteiten

- Verantwoordelijk voor normalisatie & certificatie bij het Wetenschappelijk en Technisch Centrum voor het Bouwbedrijf (WTCB-CSTC), collectief onderzoeks- en innovatiecentrum, maar ook een aangemeld proeflaboratorium in het kader van de Verordening (EU) N° 305/2011 (CPR)
- Secretaris-generaal van de Belgische Goedkeuringsinstantie (UBAtc), een EOTA Technische Beoordelingsinstantie aangeduid in het kader van de (EU) N° 305/2011 (CPR)
- Secretaris-generaal van de Europese Unie van Technische goedkeuringsinstanties (UEAtc)
- Technisch directeur van de Belgian Construction Certification Association (BCCA), een aangemelde certificatie-instantie in het kader van de Verordening (EU) N° 305/2011 (CPR)
- Voorzitter van CEN/TC128 (producten voor dakbedekking en gevelbekleding), secretaris van CEN/TC277 (Verlaagde plafonds), lid van CEN / BT WG9 & het CEN Construction Sector Forum
- Rapporteur van de FIEC Technische Commissie 1 (Normalisatie & conformiteitsbeoordeling)
- Lid Belgische Technische Commissie voor Bouw (spiegelgroep van het Permanent Comité voor de Bouw - SCC)

 wtcb.be
cstc

2

Conformiteitsbeoordeling

- Doel: vertrouwen wekken
- Vertrouwen in ...
 - Veiligheid
 - Prestaties
 - Gezondheid
 - Milieu-impact
 - ...
 - Gebruiksgeschiktheid

- Bescherming van de consument
- Conformiteit verhandelde producten / diensten met kwaliteits-claims

Conformiteitsbeoordeling

- 1ste partij
 - De fabrikant of dienstleverancier voert conformiteitsbeoordeling uit (bv. fabrieksproductiecontrole)
 - "Mijn product beantwoordt al uw behoeften"
- 2de partij
 - De persoon of organisatie die een (gebruikers-) belang heeft voert conformiteitsbeoordeling uit
 - Bv. publieke bouwheer
- 3de partij
 - Een onafhankelijke partij voert conformiteitsbeoordeling uit
 - Certificatie-, goedkeurings- of inspectie-instantie of laboratorium
 - Kan hiervoor zelfs geaccrediteerd, aangemeld, erkend, ... zijn door een overheidsinstantie

Minder vertrouwen

Vertrouwen
voor
belang-
hebbenden

Meer vertrouwen

Additive manufacturing

Let op:
De 3D-printapparatuur
dient in
overeenstemming te zijn
met de
Machinerichtlijn!

betonmengsels
geosourced materiaalmengsels
(bio-)kunststoffen
metalen

extrusie
poederbinding
spuiten

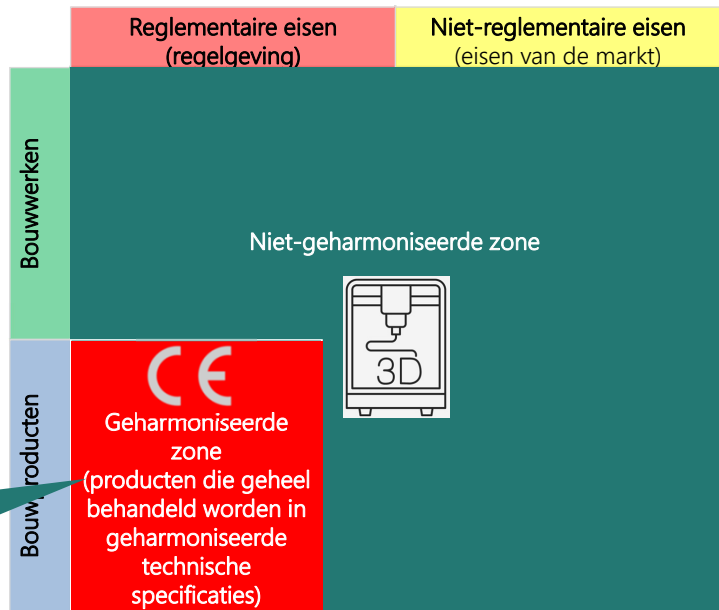
fabrieksmatig vervaardigde
elementen
in-situ (delen van) werken

5

Regelgeving (reglementaire eisen) en eisen van de markt (sector)

Fabrieksmatig
vervaardigde
elementen

6

7

Reglementaire eisen

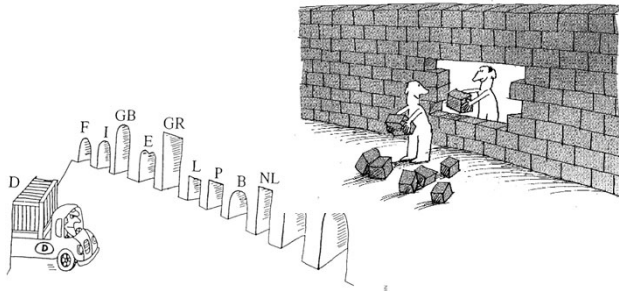
- België:
 - Bouwproducten: nauwelijks (brandreactie, gevaarlijke stoffen, thermische prestaties)
 - Bouwwerken: Brandveiligheid, gevaarlijke stoffen, energieprestatie
 - Architecten en aannemers dragen een grote verantwoordelijkheid m.b.t. selectie en toepassing producten
- Andere landen: land per land beoordeling

8

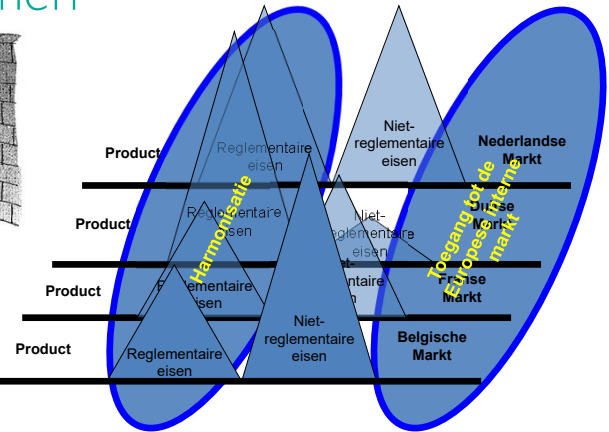

Vóór de bouwproductenrichtlijn

Een product dat op de Europese markt werd gebracht, moest in elk land voldoen aan specifieke nationale wetten en normen

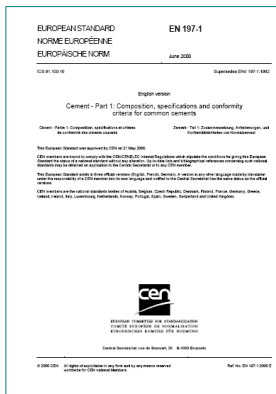

©Europe without frontiers – Completing the internal market – Periodical 2/1989

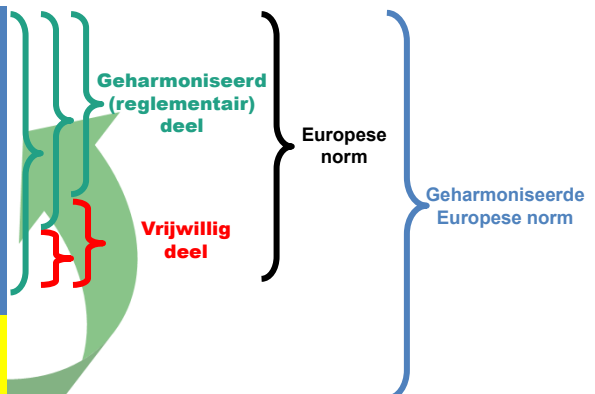
Bouwproductenrichtlijn

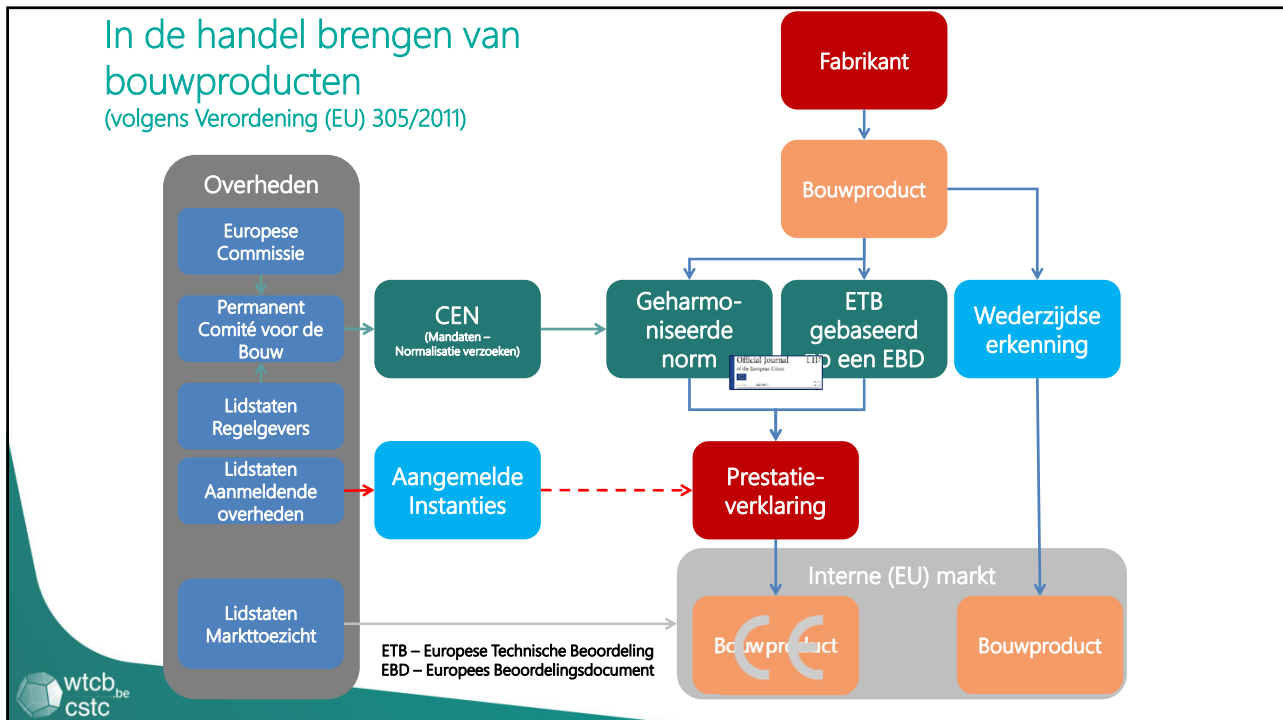
Geharmoniseerde normen

cen Onderwerp
Normatieve referenties
Terminologie
Eisen
Proef methodes
Conformiteitsevaluatie
Markering, labelling

Bijlage ZA

11

Verordening (EU) N° 305/2011 Bouwproductenverordening (BPV, CPR)

CE

- Basis voor (product)prestatieverklaring (niet conformiteit!) en CE-markering
- Verplichting voor fabrikanten om (gereguleerde) prestaties voor essentiële vereisten alleen via dit mechanisme aan te geven
- Relevant voor bouwproducten die vallen onder geharmoniseerde normen en Europese technische beoordelingen

wtcb_{de}
cstc

12

Verordening (EU) N° 305/2011 Bouwproductenverordening (BPV, CPR)

- **CE-markering**
 - Informeert (overheden) over de prestaties van bouwproducten voor de essentiële kenmerken
 - is geen keurmerk en garandeert niet dat producten met CE-markering in elke EU-lidstaat mogen worden gebruikt.
- **EU-lidstaten**
 - Handhaving van hun regelgevende bevoegdheden om te reguleren op het niveau van de werken
 - Mogen hun wettelijke bevoegdheden gebruiken voor bouwproducten waarvoor de essentiële eisen (nog) niet zijn opgenomen in een geharmoniseerde norm of waarvoor de beoordelingsmethode(n) niet geschikt is/zijn

13

Verordening (EU) N° 305/2011 Bouwproductenverordening (BPV, CPR)

- **Geharmoniseerde Europese norm**
 - Norm ontwikkeld in het kader van een EC-mandaat aan CEN
 - Bijlage ZA van de norm identificeert de essentiële kenmerken die relevant zijn voor de CE-markering en het conformiteitsbeoordelingssysteem
 - Fabrikanten zijn verplicht tot CE-markering als producten vallen onder een geharmoniseerde norm
- **Europese technische beoordeling (ETB, ETA)**
 - Beoordeling geval-per-geval voor producten die afwijken van geharmoniseerde normen
 - Specificeert de prestaties voor de essentiële kenmerken die relevant zijn voor de CE-markering en het conformiteitsbeoordelingssysteem
 - Fabrikanten kunnen een ETB aanvragen (geen verplichting)

14

Voorgestelde herziening BPV: Route tot aanvaarding

- 30/3/2022: Door EC aangenomen voorstel
- X/7/2022: Einde van de publieke consultatie

Bij het besluitvormingsproces van de EU zijn drie instellingen betrokken:

- het Europees Parlement, dat de burgers van de Europese Unie vertegenwoordigt;
- de Raad van de Europese Unie, die de nationale regeringen vertegenwoordigt;
- de Europese Commissie, die de belangen van de hele Europese Unie vertegenwoordigt.

De voorgestelde herziene verordening zal worden aanvaard volgens de gewone wetgevingsprocedure. In dit proces moeten de drie belangrijkste EU-instellingen overeenstemming bereiken over de voorgestelde wetgeving.

15

Voorgestelde herziening BPV: Aandacht voor 3D Printing

- Volgens de EC is het mogelijk dat verschillende marktdeelnemers een 3D-printdataset, een 3D-printmachine of -mal en het daarin te gebruiken materiaal verstrekken, waardoor een situatie ontstaat waarin geen van deze marktdeelnemers verantwoordelijk zou zijn voor de veiligheid en de juiste prestaties van het 3D-geprinte product.
- Om mogelijke veiligheidsrisico's in dit verband te vermijden, is het volgens de EC noodzakelijk om eisen te stellen voor
 - 3D-printing datasets,
 - materialen bestemd om te gebruiken bij het 3D-printen en
 - 3D-printdiensten die het 3D-printen van bouwproducten mogelijk maken.
- Hierdoor zouden de marktdeelnemers samen een veiligheidsniveau bereiken dat vergelijkbaar is met dat van gewone bouwproducten.
- De EC vraagt naar feedback op dit voorstel ([Bouwmaterialen – herziening van de EU-regels \(europa.eu\)](https://europa.eu)).

16

Wat te onthouden?

- De wettelijke vereisten zijn in elk land anders
- Voorlopig voorziet Verordening (EU) nr. 305/2011 (BPR, CPR) in verplichtingen voor 3D-geprinte bouwproducten die fabrieksmatig vervaardigd worden en in de handel worden gebracht
- Het is mogelijk om een Europese technische beoordeling aan te vragen die CE-markering mogelijk maakt van het materiaal dat bedoeld is om (op de bouwplaats) te worden 3D-geprint
- Indien geïnteresseerd kan contact opgenomen worden met een van de EOTA-leden, bv. de BUtgb (www.butgb.be)

BUtgb vzw
UBAtc asbl

17

18

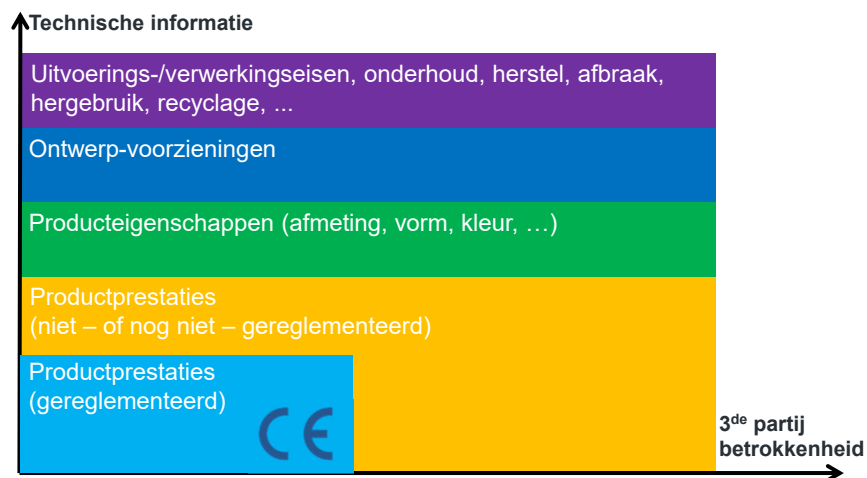
Gebruikers hebben andere behoeften dan overheden (EC, lidstaten)

- Informatie over ontwerp, verwerking, installatie, herstel, onderhoud, deconstructie, hergebruik, recyclage, ...
- Bevestiging van veiligheids-, milieu- en/of gezondheidsaspecten, geschiktheid voor gebruik
- Verspreiding van informatie die beantwoordt aan de behoeften die relevant zijn voor specifieke regio's (regelgeving, regels der kunst en goed vakmanschap, klimaat, gebruiken, tradities, ...)
- Effectieve verspreiding van informatie op maat (vorm & inhoud) van geïnteresseerde partijen
- Bevestiging van de competentie van ontwerpers, aannemers, ...

19

Toegang tot de markt en aanvaarding door de markt

20

Toegang tot de markt en aanvaarding door de markt

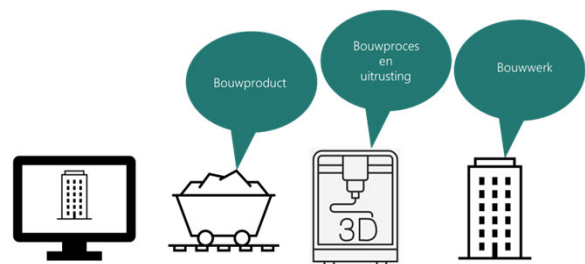

21

Mogelijke 3de partij ondersteuning om het vertrouwen van de gebruikers te vergroten

- Normen moeten technisch en wetenschappelijk geconsolideerd zijn (algemeen geldende regels der kunst)
- De materialen en technologie zijn te innovatief om op korte termijn normalisatie-initiatieven te nemen
- Een geval-per-geval evaluatie lijkt het meest geschikt

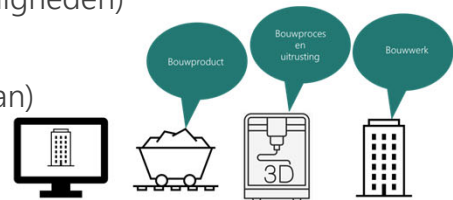

22

Mogelijke 3de partij ondersteuning om het vertrouwen van de gebruikers te vergroten

- Europese technische beoordelingen, via EOTA, zijn beperkt tot het product en tot wettelijke vereisten, maar kunnen handelsbelemmeringen wegnemen
- Technische goedkeuringen laten toe om op verschillende niveaus in te grijpen:
 - Materiaaleigenschappen
 - Materiaal / uitrusting combinatie evaluatie
 - Ondersteuning aannemers (competentie, vaardigheden)
 - Uitvoeringen van (een deel van) de werken
 - Uiteindelijke gebruiksgeschiktheid om (delen van) bouwwerken te vervaardigen

Mogelijke 3de partij ondersteuning om het vertrouwen van de gebruikers te vergroten

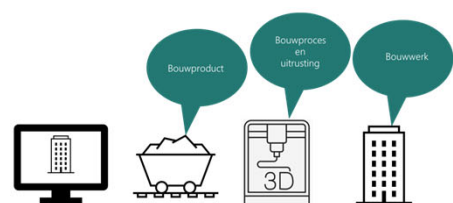
Prestaties en eigenschappen die in beschouwing genomen kunnen worden

Materiaal aspecten, m.n.

- Open-tijd

Prestaties van (een onderdeel van) de bouwwerken, bv.

- Treksterkte
- Buigmodulus
- Verlenging
- Brandreactie
- Gevaarlijke substanties
- Schokweerstand
- Thermische prestaties

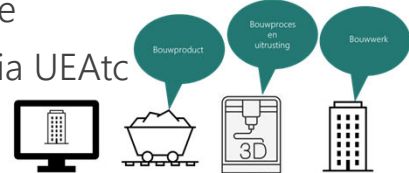

Mogelijke 3de partij ondersteuning om het vertrouwen van de gebruikers te vergroten

Technische goedkeuringen

- Identificeren het product, de daarbij behorende uitrusting en benodigde competenties
- Informeren de betrokkenen m.b.t. de voorwaarden die vervuld moeten zijn
- Kunnen inspelen op de specifieke behoeften van de gebruikers
- Gaan in België (steeds) gepaard met certificatie
- Kunnen in andere landen bevestigd worden, via UEAtc

Wat te onthouden?

- CE-markering, via een ETB, laat niet toe dat alle informatie met de gewenste geloofwaardigheid wordt gecommuniceerd die nodig zijn om vertrouwen te wekken, maar kan handelsbelemmeringen wegnemen
- Om vertrouwen te wekken, rekening houdend met alle relevante aspecten, lijken technische goedkeuringen het meest geschikte instrument en deze maken een Europese / internationale aanpak mogelijk

